

Billedkunst A – læreplan, lokal studieretning, august 2022

1. Identitet og formål

1.1. Identitet

Billedkunst har som sit primære genstandsfelt æstetiske fænomener og processer.

I faget oplever og undersøger eleverne forskellige visuelle, rumlige og sanselige fænomener, herunder visuelle kulturer, traditionelle kunstformer, nutidens kunstformer, design samt arkitektur, og eksperimenterer med dem for at opnå visuel, æstetisk og innovativ viden og kompetence.

1.2. Formål

Formålet med billedkunst er at give eleverne en reflekteret analytisk tilgang til visuelle, rumlige og sanselige fænomener og viden om disse fænomeners historiske, kulturelle, kommercielle og menneskelige betydning, lokalt såvel som globalt.

Det sker gennem fordybelse i æstetiske oplevelser og arbejdsprocesser, hvor praksis, analyse og teori vekselvirker i undersøgelsen af almene, kunstfaglige, erhvervsrettede og æstetiske problemstillinger.

Derved opbygger eleverne viden og kundskaber, som hjælper dem til at forstå og deltage i en kompleks visuel, digital og global kultur.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Eleverne skal kunne:

- anvende billedkunstfaglig viden i arbejdet med fagets discipliner
- undersøge en problemstilling gennem en vekselvirkning mellem praksis, analyse og teori
- eksperimentere med forskellige metoder og strategier til at løse opgaver af visuel eller rumlig karakter i samspil med det analytiske arbejde med andres og egne værker
- udforske og dygtiggøre sig inden for en selvvalgt visuel, rumlig eller sanselig udtryksform i arbejdet med en problemstilling
- diskutere valg og fravalg, muligheder og begrænsninger i æstetiske og innovative processer
- udvælge, sammenligne og analysere et relevant visuelt og rumligt materiale med udgangspunkt i en problemstilling. Elevernes eget arbejde skal indgå i materialet
- sammenholde og diskutere analytiske resultater i forhold til forskellige relevante teorier
- forklare forskellen mellem personlig smag og analytisk tilgang
- demonstrere viden om centrale perioder i europæisk og dansk kunsthistorie samt udvalgte visuelle kulturers karakteristiske træk
- italesætte viden om visuelle, rumlige og sanselige fænomener i et nuanceret og præcist sprog
- kommunikere om og ved hjælp af visuelle og rumlige virkemidler, herunder digitale
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- behandle problemstillinger i samarbejde med eksterne kunstfaglige aktører
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

2.2. Kernestof

Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er:

- praktisk, analytisk og teoretisk undersøgelse af almene, kunstfaglige, erhvervsrettede og æstetiske problemstillinger
- visuelle værker, fænomener og kulturer med følgende spredning:
 - før og efter 1800 og fra de seneste ti år, med hovedvægt på sidstnævnte periode
- forskellige værktøjer, medier og udtryksformer, herunder digitale
- danske, vestlige og ikke-vestlige udtryk, herunder international samtidskunst forskellige analytiske tilgange til at forstå visuelle fænomeners form, indhold og kontekst
- forskellige teorier til at belyse almene, kunstfaglige og æstetiske problemstillinger
- ideerne og strategierne bag visuelle og rumlige udformninger
- teknikker til arbejde med selvvalgt visuel, rumlig eller sanselig formgivning jf. 2.1
- kuratering og museologi
- æstetiske og innovative processer.

2.3. Supplerende stof

Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet og udvider elevernes faglige horisont samt viden om fagets anvendelse og en forståelse for egne karriereperspektiver og mulige uddannelsesvalg.

Kernestoffet suppleres med aktuelle emner, med aktiviteter uden for klasseværelset og med førstehåndsoplevelser af visuelle fænomener.

Teorier, begreber, materialer, metoder, emner og problemstillinger fra andre fagområder eller aktører uden for skolen inddrages, når det er muligt.

Der skal indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.

2.4. Omfang

Det faglige stof udgøres primært af visuelle og rumlige fænomener, hvortil kommer et forventet omfang sekundært materiale svarende til 200-300 sider tekst inklusiv visualiseringer. Dele af det sekundære materiale findes af eleverne selv.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Faget er anvendelsesorienteret og elevinvolverende idet teori, analyse og praksis vekselvirker. Eleverne lærer således gennem egne erfaringer med valg, fravalg, refleksioner, vurderinger og handlinger i kreative eksperimenter og undersøgelsesprojekter.

Lærerens roller vekselvirker mellem at formidle, træne og vejlede, med hovedvægt på sidstnævnte, hvor læreren faciliterer og rådgiver om elevernes egen undersøgelse af visuelle fænomener og teorier i den kreative proces. Undervisningen skal gradvist udvikle elevernes evne til selvstændigt at undersøge en problemstilling gennem vekselvirkning mellem teori, analyse og praksis. Derfor planlægger læreren eksemplariske forløb, hvor eleverne arbejder med forskelligartede visuelle fænomener og udfører praktiske/analytiske/teoretiske øvelser som led i en overordnet undersøgelse af en almen, kunsthaglig eller æstetisk problemstilling.

Elevernes karrierekompetence, innovationskompetence og udvikling af personlig myndighed styrkes ved at arbejde med kreative processer og ved at kunne håndtere disse selvstændigt og sammen med andre. De styrkes yderligere gennem projektarbejde med aktuelle og/eller lokale problemstillinger i samarbejde med eksterne aktører.

3.2. Arbejdsformer

Fagets arbejdsformer skal træne eleverne i at undersøge en problemstilling gennem mødet med dels relevant teori, analyse af enkeltværker og større sammenhænge mellem visuelle fænomener, dels eksperimenter med metoder og strategier i det praktiske arbejde. Det praktiske, teoretiske og analytiske arbejde optræder således altid som et middel til at opfylde de overordnede faglige mål og er ikke et mål i sig selv. Eleverne arbejder skiftevis individuelt og sammen med andre i klasseundervisning, korte kursusforløb og større problemorienterede projektføløb.

Resultaterne af undervisningen vises uden for billedkunstlokalet i form af udstillinger, digital distribution eller præsentationer for at opøve elevernes evne til at kommunikere om og ved hjælp af visuelle og rumlige virkemidler.

Imod slutningen af undervisningsperioden bruges 15 pct. af den samlede uddannelsestid til et selvstændigt, individuelt eksamensprojekt, der indgår i den afsluttende mundtlige prøve, jf. pkt. 4.2. I eksamensprojektet undersøger eleverne en selvvalgt, lærergodkendt problemstilling gennem en vekselvirkning mellem praksis, analyse og teori. Eleven dokumenterer og opsummerer sit projektarbejde i en skriftlig og visuel rapport på 3 normalsider, der indgår i lærerens afsluttende evaluering af eleven, og som sendes til censor i tilfælde af afsluttende prøve. Eksamensprojektet inkluderer elevernes egne eksperimenterende undersøgelser af en selvvalgt visuel, rumlig eller sanselig udtryksform, der munder ud i et eller flere færdige produkter. Læreren optræder som vejleder.

Centralt i undervisningen er elevernes portfolio, hvor eleverne gennem hele undervisningsforløbet dokumenterer arbejdet med praksis, analyse og teori. Portfolioen indgår i den afsluttende mundtlige prøve, jf. pkt. 4.2.

3.3. It

It bruges i undervisningen til at søge, skabe, eksperimentere, lagre, formidle, kommunikere og distribuere. Arbejdet med digitale medier har til formål at gøre eleverne til reflekterende, kompetente og ansvarlige brugere.

3.4. Samspil med andre fag

Dele af kernestof og supplerende stof skal vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil mellem fagene og i studieretningen. I tilrettelæggelsen af undervisningen inddrages elevernes viden og kompetencer fra andre fag, som eleverne hver især har, så de bidrager til arbejdet med problemstillingerne og belysning af fagets almindelige sider.

Hvis faget samarbejder med musik, drama, mediefag eller design og arkitektur skal eleverne opnå indsigt i hele det æstetiske område som en særlig måde at forholde sig til verden på, herunder en forståelse for ligheder og forskelle mellem de enkelte æstetiske områder.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Elevernes undersøgelsesproces dokumenteres i portfolioen. Med udgangspunkt i portfolioen vurderes elevernes arbejde løbende i forhold til de stillede opgaver. I tilrettelæggelsen af det praktiske, analytiske og teoretiske arbejde skal eleverne altid gøres bekendte med, hvad der konkret forventes, og hvilke kriterier der evalueres ud fra.

Eleverne redigerer deres portfolio, så skriftlige opgaver, analytiske og praktiske valg og fravalg, problemformuleringer, teori, researchmateriale og løste opgaver tydeligt formidles. Portfolioen indgår i såvel den formative som den summative evaluering. Læreren summative evaluering af eksamensprojektrapporten indgår i den afsluttende årskarakt.

4.2. Prøveform

Der afholdes en centralt stillet skriftlig prøve og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Grundlaget for den skriftlige prøve er et centralt stillet opgavesæt. Prøvens varighed er fem timer. Eksaminanden vælger mellem et antal opgaver, der består af et eller flere ukendte visuelle og rumlige værker af historisk og nutidig karakter.

Eksaminanden prøves i sin evne til at beskrive, analysere og perspektivere visuelle og rumlige værker billedkunstfagligt.

Den mundtlige prøve

Prøven består af to dele:

- 1) en prøve i eksaminandens eksamensprojekt, jf. pkt. 3.2. Denne del fylder 1/3 af eksaminationstiden.
- 2) en prøve i det teoretisk, praktiske og analytiske stof på grundlag af en opgave, som tager udgangspunkt i undervisningens forløb og eksaminandens portfolio. jf. pkt. 3.2. Denne del fylder 2/3 af eksaminationstiden.

Eksaminanden vælger rækkefølgen eller kan vælge at flette de to dele sammen.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksaminand. Forberedelsestiden er ca. 60 minutter pr. eksaminand.

1) Prøvedelen i eksaminandens eksamensprojekt

Grundlaget for denne del af prøven er eksaminandens eksamensprojekt på baggrund af eksaminandens projektrapport. Læreren sender eksaminandens eksamensprojektrapport til censor senest 7 dage forud for eksaminationen. Eksaminationen indledes med et oplæg, hvor eksaminanden uddyber centrale elementer i eksamensprojektet, herunder processen og det praktisk udførte produkt. Projektet diskuteres i en kort samtale mellem eksaminand og eksaminator.

2) Prøvedelen i det teoretiske, praktiske og analytiske stof

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, udarbejdes af eksaminator og skal tilsammen i al væsentlighed dække de faglige mål, kernestoffet og det supplerende stof. Opgaverne skal være formuleret således, at eksaminanden kan inddrage eksempler på tværs af sin portfolio og dermed undervisningens forløb, jf. pkt. 3.2. Eksemplerne er primært visuelle værker fremstillet af andre jf. kernestofspredningen beskrevet i pkt. 2.2. og dels eksaminandens eget praksisarbejde.

Eksaminanden besvarer opgaven med udgangspunkt i portfolioens indhold. Besvarelsen uddybes i en efterfølgende samtale mellem eksaminand og eksaminator.

Det samme prøvemateriale til prøvedelen i det teoretiske, praktiske og analytiske stof må højst bruges tre gange på samme hold.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Den skriftlige prøve

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på eksaminandens

- evne til selvstændigt at disponere sin fremstilling
- detaljerede forståelse af materialets form og indhold
- beherskelse af relevante billedkunstfaglige analysemetoder og teorier
- evne til at perspektivere til relevante dele af kunsthistorien og visuelle kulturer.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Den mundtlige prøve

Ved eksamensprojektet lægges der vægt på eksamensprojektets idé, proces og det praktisk udførte produkt i forhold til den opstillede problemformulering. Eksamensprojektrapporten indgår ikke i bedømmelsen.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation, omfattende prøvedelen i eksamensprojektet og prøvedelen i det teoretiske, praktiske og analytiske stof. De to prøvedele vægtes lige.

Ved prøve, hvor faget indgår i fagligt samspil med andre fag, lægges der vægt på eksaminandens evne til at behandle problemstillinger i samspil med andre fag samt til at demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

4.3. Selvstuderende

Til prøven har eksaminanderne sammensat en portfolio, som er i overensstemmelse med læreplanens krav. Portfolioen indeholder en samling selvavede arbejder, reproduktioner eller værker lavet af andre samt relevant litteratur. Portfolioen skal indeholde materiale, så eksaminanderne kan vise, at de har opnået de nødvendige faglige mål, jf. pkt. 2.1., og portfolioen skal have den bredde, der nævnes i læreplanens afsnit om kernestoffet, jf. pkt. 2.2., samt supplerende stof, jf. pkt. 2.3.

Prøven foregår i øvrigt som beskrevet i læreplanen.

Eksaminator formulerer én eksamensopgave på grundlag af portfolioens indhold.